

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Andrzej Potępa
POWIAT BRZESKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Artur Adamski
POWIAT PŁOŃSKI

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Robert Godek
POWIAT STRZYŻÓWSKI

Mirosław Graczyk
POWIAT TORUŃSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Jan Kaluszkiewicz
POWIAT CIECHANOWSKI

Janusz Mielczarek
POWIAT ŁĘCZYCKI

Artur Pizoń
POWIAT JANOWSKI

Radosław Roszkowski
POWIAT PRUDNICKI

Piotr Rzeszotarski
POWIAT SIERPECKI

Marek Szczepański
POWIAT CHOJNICKI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Artur Maruszczak
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

CZŁONKOWIE

Piotr Babicki
POWIAT STARACHOWICKI

Leszek Bajon
POWIAT ŚLUBICKI

Artur Bieliński
POWIAT ZGORZELECKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Sebastian Szaleniec
POWIAT BĘDZIŃSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A 0531/220/26

Warszawa, 29 czerwca 2026 roku

Szanowny Panie
Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na korespondencję w sprawie senackiego projektu ustawy (RPW/17975/2026) o zmianie ustawy – Kodeks Wyborczy oraz ustawy o referendum lokalnym przedkładam opinię Związku Powiatów Polskich.

Projektowana regulacja zawiera szereg rozwiązań, które z jednej strony stanowią powrót do przepisów prawa, które już obowiązywały a z drugiej są propozycjami nowymi. Odnosząc się do poszczególnych zapisów, ZPP wskazuje na poniższe wątpliwości.

Komisarze wyborczy

Projekt przewiduje powrót do rozwiązania, w myśl którego komisarzy wyborczych powołuje się spośród sędziów. Oczywiście rozumiemy przywołany argument wskazujący, że sędziowie dają gwarancję profesjonalizmu oraz poszanowania dla państwa i stanowionego prawa. Jednakże przypominamy, że w obecnym stanie prawnym nie było przeciwwskazań do tego, aby komisarzami mogli zostać także sędziowie. Przepis w aktualnym brzmieniu dopuszcza bowiem jako kandydatów osoby mające wykształcenie wyższe prawnicze oraz dających rękojmię należytego pełnienia tej funkcji. W grupie tej mieszczą się także sędziowie. Projektodawcy nie wskazali w uzasadnieniu projektu jak dotychczas wyglądała sytuacja i jaką grupę wśród komisarzy stanowili sędziowie. Nie mniej jednak w celu zapobieżenia ewentualnym problemom (obciążenia sędziów bieżącą pracą w wymiarze sprawiedliwości, rezygnacje) warto rozważyć, aby jako kandydatów na funkcję komisarza wyborczego dopuścić także osoby wykonujące inne zawody prawnicze jak adwokatów, radców prawnych czy notariuszy, którzy jak sami projektodawcy

wskazują w uzasadnieniu także są profesjonalistami w zakresie interpretacji i stosowania prawa.

Okręgowe i rejonowe komisje wyborcze

W kontekście proponowanego rozwiązania tj. zmiany składu okręgowej komisji wyborczej wybieranego spośród osób mających wykształcenie wyższe prawnicze oraz dających rękojmię należytego pełnienia funkcji na osoby wykonujące zawód adwokata, radcy prawnego oraz notariusza PKW prezentowała stanowisko odmienne. W Informacji o realizacji przepisów Kodeksu wyborczego oraz propozycje ich zmiany z 2021 PKW postulowała, o to, aby członkami okręgowej komisji wyborczej były osoby posiadające wykształcenie wyższe prawnicze. Jak uzasadniała PKW „takie rozwiązanie przyjęte zostało w ustawie o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego i bardzo dobrze sprawdziło się w praktyce. Doszło do zaledwie dwóch rezygnacji z członkostwa w komisjach, a do pracy samych komisji nie było żadnych zastrzeżeń.”¹ W uzasadnieniu nie przedstawiono argumentów wskazujących na występowanie nieprawidłowości w związku z aktualną kreacją składu okręgowych komisji wyborczych. Aktualny stan prawny przewiduje zdecydowanie szerszy krąg podmiotów, mogących być kandydatem do składu komisji a tym samym zmniejsza ryzyko związane z ewentualnym wyborem nowych osób w zamian za osobę rezygnującą z pełnienia tej funkcji. Jak bowiem zwraca uwagę PKW w przywołanej Informacji „specyfiką prawa wyborczego są krótkie terminy wykonywania poszczególnych czynności wyborczych. W związku z tym konieczność dokonywania zmian w składach tych komisji, w szczególności w newralgicznym i każdorazowo krótkim okresie (...) rodzi wiele problemów”. Projektodawcy wskazują, że proponowana zmiana przyczyni się do zwiększenia zaufania obywateli co do profesjonalnego wykonywania obowiązków przez członków komisji. Jednocześnie sami projektodawcy zauważają, że proponowane rozwiązanie zawęży krąg potencjalnych członków. W tym kontekście wydaje się, że jeżeli wolą ustawodawcy będzie wprowadzenie przedmiotowej zmiany to rozważenia wymaga, czy nie dodać do proponowanego katalogu także aplikantów adwokackich, radcowskich i notarialnych. Aplikantom stawia się bowiem niemalże te same wymagania co osobom, które zawody prawnicze już wykonują i również podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Termin przekazania wyników głosowania w obwodzie

Aktualnie ustawa – Kodeks wyborczy przewiduje, że jeżeli komisja nie uzyska wyników głosowania w obwodach głosowania za granicą albo na polskich statkach morskich w ciągu 24 godzin od zakończenia głosowania, głosowanie w tych obwodach uważa się za niebyłe (art. 230 §2). Projektodawcy proponują wydłużenie tego czasu do 48 godzin oraz rozszerzenie tej zasady na obwody głosowania utworzone w kraju. Szczególnie propozycja druga budzi poważne wątpliwości. Już w aktualnym brzmieniu, obejmującym komisje za granicą i statki morskie przepis został negatywnie oceniony przez Rzecznika Praw Obywatelskich który wskazał, że rodzi on ryzyko, że ważne głosy oddane w głosowaniu za granicą mogą zostać uznane

¹ https://pkw.gov.pl/uploaded_files/1613491481_2-1-21-informacja.pdf

za niebyłe tylko dlatego, że obwodowa komisja wyborcza nie dotrzyma 24-godzinnego terminu przekazania wyników głosowania do okręgowej komisji wyborczej.² Art. 230 §2 KW został oceniony jako naruszający istotę prawa wyborczego, która oznacza możliwość decydowania o sprawach publicznych oraz bezpośrednio sprawowanie władzy (art. 4 ust. 2 Konstytucji RP) poprzez udział w wyborach. Jak wskazał RPO ograniczenie prawa wyborczego, o którym mowa w art. 230 §2, nie spełnia warunków określonych w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Nie powinno bowiem naruszać istoty tego prawa, a także uzależniać ważności i skuteczności głosu od okoliczności, które nie są zależne od samego obywatela i wynikają z problemów ze sprawnością działania samej administracji wyborczej lub z ograniczeń wynikających z prawa obcego. Mając na uwadze powyższe argumenty nie sposób pozytywnie ocenić propozycji rozszerzenia przepisu na komisje utworzone w kraju. O ile w przypadku komisji zagranicznych i na statkach morskich należy wziąć pod uwagę czynniki logistyczne czy trudności komunikacyjne tak w przypadku komisji krajowych przesłanki te odpadają. Projektodawcy nie zapisali w uzasadnieniu z czego wynika taka propozycja, pomijając konsekwencje proponowanego rozwiązania. Zasadniczo jakkolwiek problem z uzyskaniem wyników głosowania (zdarzenie losowe, celowe działanie) może doprowadzić do uznania głosów obywateli za niebyłe w skali zasadniczo przekraczającej głosy, które oddawane są za granicą czy na statkach morskich. Przyjęcie proponowanego rozwiązania może mieć niebagatelny wpływ na wyniki wyborów i prowadzić do wielu nadużyć.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich
Andrzej Płonka

² <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-wybory-referendum-zagranica-ryzyko-pkw-odpowiedz>